

De **V.D.H.** omroep

KERSTNUMMER 1939

Maandblad voor het personeel van van der Heem N.V.

Nu het jaar 1939 bijna tot het verleden behoort en het nieuwe jaar weer voor ons ligt, willen wij van deze plaats allereerst onze Directie een „Gelukkig Nieuwjaar” toeroepen.

Wij hopen, dat in het bijzonder de Heeren Leo en Jan van der Heem en mevrouw van der Heem ook dit jaar in goede gezondheid te midden van onze familie het „centrum” mogen zijn!

Al onze verdere medewerkers en ook hen, die hun militaire plichten vervullen, wenschen wij het allerbeste toe!

Wanneer wij nog even met onze gedachten verwijlen bij het oude jaar, dan heeft 1939 voor Van der Heem veel goeds gebracht. Het belangrijkste was de opening van onze nieuwe fabriek met de daaraan verbonden feestelijkheden. Toen daarna de mobilisatie werd afgekondigd en velen onzer medewerkers zijn weggeroepen, was het wel duister om ons heen, doch dank zij de energie der Directie en verdere medewerkers, zijn we tot heden gebleven, die we zijn.

Onze gedachten gaan nu ook naar hen, die alles, wat hen lief en dierbaar was, moesten verlaten om onze veiligheid te verzekeren.

Wij hebben ons in het onvermijdelijke weten te schikken, doch hopen, dat spoedig het moment zal komen, waarop onze gemobili-

seerden in ons bedrijf terugkeeren!

In de alereerste plaats zullen wij onze Directie de steun verleen, die zij van ons allen nodig heeft, door onze werkzaamheden goed te verrichten. Wij nemen ons voor, alles te doen wat mogelijk is om onze producten te verbeteren, zoodat de naam *van der Heem* de eereplaats blijft innemen te midden van onze vaderlandsche fabrikaten. Tevens moeten wij inzien, dat wij met inzet van onze geheele persoonlijkheid voor Van der Heem steeds op de bres moeten staan.

Laten wij nu eens nagaan, of wij in het afgelopen jaar een onzer collega's hebben gekrenkt, zoodat wij nog wat goed te maken hebben. Het komt er nu op aan; laten wij door samenwerking toonen wat wij waard zijn. Laten wij de Directie niet inschakelen voor kleinigheden, doch zelf onze moeilijkheden oplossen, zoover dit in ons vermogen ligt, of door onderlinge bespreking dergelijke zaken regelen.

„Moed houden en aanpakken” is het wachtwoord voor 1940. Opgevekt onze plicht vervullen, zoo goed als we maar eenigszins kunnen!

Wie blijft gelooven aan betere tijden, wie het goede voor oogen blijft houden en tracht te versterken, die helpt de geheele wereld.

DE KLANT IS KONING!

(Een causerie over export)

Dat ik heden aan het eind van het oude jaar en het begin van het nieuwe hier met U allen over export wil spreken, vindt zijn oorzaak in de veronderstelling, dat u allen zult realiseren van hoe grote betekenis het voor Nederland als neutraal land is, dat de export wordt gehandhaafd en voortgezet.

Ofschoon het lot Holland tot nu toe gunstig is geweest en ons ver van het slagveld heeft gehouden — moge dit ook in de toekomst zo blijven — moet men toch niet vergeten, dat er naast de oorlog met wapens reeds jarenlang in de gehele wereld een economische oorlog woedt en in deze laatste moet ook Nederland zich verdedigen, oude stellingen trachten te behouden en er op uit wezen om haar positie te verbeteren en te consolideren.

A. CRONHEIM

De bekende uitspraak van een Staatshoofd: „exporteren of sterven“, geldt heden meer dan ooit ook voor ons land. De invloeden van de oorlog, die reeds in de eerste drie maanden na het uitbreken van het conflict zwaar drukken op onze handelsbalans, zijn van bijzonder ernstige aard.

Terwijl Nederland vroeger steeds circa 70 % van zijn invoer aan eerste levensbehoeften, zoals levensmiddelen en grondstoffen kon dekken door uitvoer van producten, is dit percentage ten gevolge van de reeds bij het uitbreken van de oorlog opgeworpen barrières en de blokkade ter zee in schrikbarende mate gedaald en het is te vrezen, dat de verhouding van in- en uitvoer in de loop van de oorlog nog ongunstiger zal worden. Dit betekent, dat de natie — wil zij verzekerd zijn van een voldoende voedselvoorziening der bevolking — hoe langer hoe meer van haar kapitaalreserves en van haar goudvoorraad moet prijs geven. Het zal dan ook allen begrijpelijk zijn, dat hieruit grote gevaren voortvloeien voor het handhaven van de financiële ordening en de valuta-standaard.

Nu heeft, zoals u allen wel weet, ons bedrijf de laatste jaren een exportorganisatie opgebouwd, die er toe medewerkte naar circa 30 verschillende landen onze stofzuigers en motoren te leveren. Zware jaren liggen er achter ons. Toen wij voor ongeveer 4 jaar de eerste schuchtere pogingen deden om met Hollandsche stofzuigers te verschijnen op de verschillende buitenlandse markten, heeft men ons eerst met de nek aangezien. Immers, niemand zag er de noodza-

kelijkheid van in, dat ook de Hollandse industrie zich op de wereldmarkt met dit artikel ging bemoeien, want de reeds historisch geworden industriecentra der wereld, de machtige fabrieken in Duitsland, Engeland, Zweden en Amerika konden het alleen wel af.

hun waren aanbieden". Geheel in overeenstemming hiermede waren de antwoorden, die wij uit het Britsche wereldrijk ontvingen, waar Engelse goederen niet alleen goed ingevoerd waren, maar waar zij ook beschermd werden door speciale vracht- en douane-tarieven.

ERGENS IN HET EUITENLAND

Stofzuigerfabricage met V.D.H.-motoren

Toen wij ons voor het eerst tot Zwitserland wendden om aldaar toonaangevende firma's, behorende tot de electro-technische branche, voor onze stofzuigers te interesseren, ontvingen wij de „goede” raad: „Blijf met jullie stofzuigers uit Zwitserland weg, want er is in Zwitserland niet genoeg stof voor de stofzuigerfabrieken, die hier

Hoe is het desondanks mogelijk geweest na verloop van enkele jaren het Erres product er in te krijgen, en zelfs in landen, die duizenden kilometers van ons af liggen en die nog nimmer door één van ons werden betreden, een afzet van duizenden apparaten per jaar te bereiken?

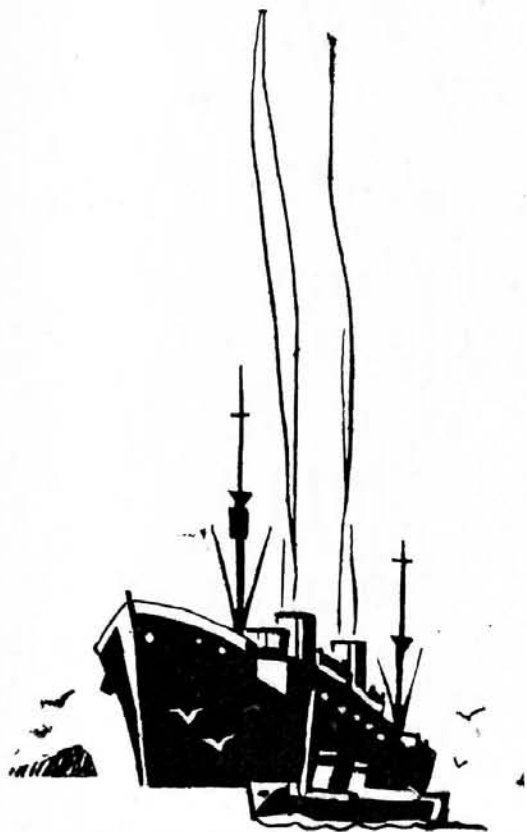
Het antwoord is eenvoudig. Het

oude spreekwoord: „Baas boven baas" werd ook in ons geval weer bewaarheid.

Na jarenlange grondige studie heeft onze onderneming constructies geschapen, die uiterlijk afwijken van de vroeger gebrachte vormen en die kwalitatief zo veel beter waren, dat wij ten slotte, al kostte het dan ook bijzonder veel moeite, een stukje van de wereldmarkt veroverden. Het meest verheugende hiervan is wel, dat dit voornamelijk geschiedde in die landen, waar vroeger concurrerende fabrieken met een klinkeende naam een eerste en invloedrijke plaats innamen.

Noch voordelige tarieven voor te betalen invoerrechten, noch rijkssubsidie voor de export, zoals in andere landen bestaan, hebben onze pogingen vergemakkelijkt, maar de kwaliteit en nogmaals de kwaliteit, zomede een verstandige prijzen-politiek, vergezeld van een goed geordende bediening der cliëntèle, hebben hiertoe medegewerkt.

In onze fabrieksorganisatie hebben veler uwer nogal sceptisch gestaan tegenover de langzaam binnenkomende exportorders;

velen vonden dit werk lastig, daar immers de export-productie op zovele punten afwijkt van onze normale serie producten en er zovele omslachtige voorschriften zijn, waarmede bij de meeste exportorders rekening moest worden gehouden. En wat daarenboven nog het ergste is, bij deze orders is er altijd haast, al zijn het maar bestellingen van enkele apparaten. Dikwijls hebben wij ons overuren moeten getroosten om een bepaalde termijn na te komen, een bepaald schip te halen, zonder dat misschien ieder uwer, die deelnam aan dit werk, de beweegredenen hiervoor recht duidelijk waren. En toch was telkens juist deze speciale inspanning nodig en heeft er ook toe bijgedragen, dat wij heden na 4 jaren kunnen terugblikken op bepaalde alleszins bevredigende resultaten en voor de toekomst mogen hopen op betere perspectieven.

De wereld is groot en er zijn nog vele markten te veroveren. Nadat de oorlogstoestand nu enige maanden heeft geduurd, zijn wij aan de hand van ontvangen berichten tot de overtuiging gekomen, dat ook in deze moeilijke tijden het voortzetten van de export mogelijk is.

Het doel dezer regels is, uw aller persoonlijk interesse voor deze zaak te winnen en U er van te overtuigen, dat *iedere gulden met exporteren vergaard, een verdedigingsmiddel is in de strijd om het bestaan, die ons land moet voeren op economisch gebied.*

Ik verzoek u derhalve ons ook voortaan uw medewerking te verlenen, opdat wij alle ons gestelde opgaven bevredigend kunnen uitvoeren. Van iedere prestatie op export-gebied, die boven het normale uitgaat, zullen later de zoete vruchten worden geplukt. Hoe storend of lastig een enkeling onder ons wellicht nu en dan een dergelijke prestatie ook moge vinden, laten wij nimmer uit het oog verliezen, dat „de klant koning is".

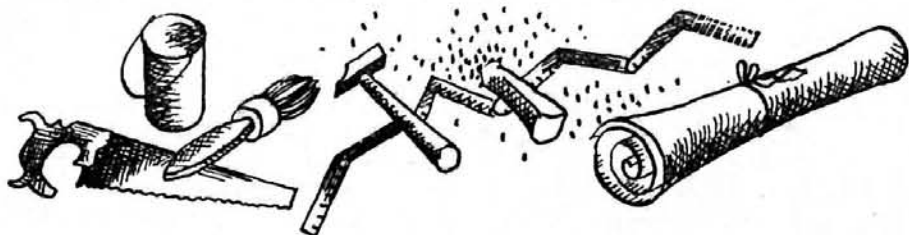
CRONHEIM.

spiegelbeelden

zbieldeppeigen

- Op Hr. Meesters:
Voor de mededeling van onjuistheden houd ik mij ten zeerste aanbevolen.
- Op E. v. d. K.:
Juffrouw Eussie nog een roomsoesje????
- Op Rekenliniaal:
Als men het apparaat heeft, gebruikt men het ook gaarne.
- Op B.A.:
Ze kwam binnen met perzikkleurtjes op de wangen.
- Op Hr. Caron:
Een gemoedelijk man; sedert talloze jaren aan deze zaak verbonden.
- Op N.N.:
Licht hij nou, of schiet zijn gezicht uit?
- Op Portier:
Al dadelijk kwam er een vriendelijk Heer naar buiten, die ons met belangstelling opnam.
- Op Hr. de Jong:
Heb ik niet heerlijke dingen geschreven van allerlei raad en wetenschap?
- Op vele inzenders:
Verlos. ons van de preektoon
[Heer,
Geef ons natuur en waarheid
[weer.
- Op Hr. Maul:
Ein kleiner Hund musz bellen um sich merkbar zu machen.
- Op Hr. Leo:
Maar bij zijn eerste spreken hing reeds mijn hart aan hem.
Nooit had ik liever spraak gehoord, nooit aangenamer stem.
- Op V.D.H.-Omroep:
Wie zou willen loochenen dat de omroep nodig is?
- Op P. v. d. Bijl:
De man met de duizend trucs.
- Op Mr. Verzijl:
want altijd ben ik beleefd, men kan nooit weten, hoe men later iemand nodig heeft.
- Op 100.000ste toestel:
Je moet in een mooi doosje onder glas.
- Op fouten in fabricage:
Ik heb besloten jullie systematisch te verdrijven.
- Op Reclame:
.... maar dat deze lokmiddelen een bedoeling hebben, is nauwelijks twijfelachtig.
- Op Constructiewijzigingen:
De kosten vielen nogal mee.
- Eindvarium I:
Thans zullen we aan deze lastercampagne een eind maken.
- Idem II:
En hiermede is ook deze zaak afgehandeld.
Uit een introductieboek van een bekende Societeit:
Geïntroduceerd:
Hr. van Klaveren.
(Zou je hem niet van Harte door de Ruiten Schoppen?)

UIT LANG VERVLOGEN DAGEN

Onze eerste verfpoelingen

Als ik heden een kijkje neem in een van onze spuiten en zie dat alles zo voortreffelijk gaat door gebruik van goed gereedschap, goede lak en met overleg, dan moet ik wel eens terugdenken aan onze eerste schildersproeven $\pm$ 12 jaar geleden.

Wij maakten toen een radio-toestel, waarin spoelen waren verwerkt, welke gemonteerd werden in kartonnen dozen. Nu moesten voor het gezicht deze dozen zwart geschilderd worden; maar dat viel niet mee — verven — hoe moest dat, nooit iets aan schilderen gedaan en nu ineens honderden en honderden dozen. Maar als de nood het hoogst is, dan is de redding meest nabij. Deze redding kwam in de vorm van een buurman (wij zullen hem mijnheer X noemen). Bovengenoemde heer kwam nogal eens aanlopen en hielp dan wel eens. „Zeg, mijnheer X, heeft u verstand van verven?” werd hem gevraagd.

„Natuurlijk, nooit anders gedaan,” was het antwoord. Hij bekeek onze kwasten met een kennersblik en begon daarna een heel betoog daarover, zodat wij dachten: nu hebben wij de juiste man gevonden.

„Deze dozen wil ik voor jullie wel even schilderen, maar dan doe ik dat thuis, daar heb ik al m'n spullen.”

Drie dagen verliepen en nog steeds zagen wij geen dozen terug, zodat ik besloot eens aan te bellen. Op mijn bellen werd door buurman's zuster opengedaan,

doch de verf kwam mij al tegemoet en wel op de wangen en aan de japon van Mevr. X. Voordat ik nog iets gezegd had, hoorde ik haar zeggen: mijnheer is boven aan het verven, gaat u maar door, doch de toon, waarop dat gezegd werd, voorspelde weinig goeds.

Boven gekomen zag ik Hr. X in een kamer vol met geverfde en ongeverfde dozen staan en was druk bezig met schilderen.

„Ik heb het gevonden,” schreeuwde hij, „het gaat nu van zelf.” Mijnheer had een heel toestel gemaakt, welke de doos vasthield en zodoende kon hij met twee kwasten de doos bewerken.

Toen ik eens de kamer rondkeek, schrok ik geweldig. Het hele kleed, het behang en de gordijnen zaten vol met verf, kortom, de gehele kamer zat onder de verf en mijnheer X zelf niet het minst.

Toen ik terloops vroeg hoeveel dozen er klaar waren, wees hij naar een hoekje, waar $\pm$ 50 dozen lagen, dat was de productie van 3 dagen. Ik zag al gauw, dat deze verfmethode op niets uitdraaide, maar hoe de dozen weer terug te krijgen zonder de heer X in zijn eer aan te tasten?

„Het is geweldig,” verkondigde ik, „hoe krijgt u het zo voor, elkaar.” Hr. X glunderde en zette een hoge borst op en zei: „Ja, dat is een kwestie van bekijken,” en meteen viel er weer een klodder op het vloerkleed.

Ik vertelde dat ik op de fabriek een mooie ruimte had voor het verven der dozen en verzocht hem om het aan de mensen te komen leren. Hij gooide direct zijn kwasten neer en zei: dat is een reuze idee, laat de spullen direct maar weghalen, dan kom ik vanmiddag naar de fabriek.

Zo gezegd, zo gedaan. Ik heb alles weg laten halen en ben op mijn eigen manier begonnen met

het verven, wat weldra heel vlot ging.

Het is maar goed, dat wij niet hebben gewacht op mijnheer X, want dan stonden wij nu nog te wachten. De heer X heeft zich in geen maanden meer laten zien.

Toen ik een week later toevallig door het raam keek, zag ik de chemische wasscherij een costuum, vloerkleed en gordijnen bij Hr. X naar binnen brengen.

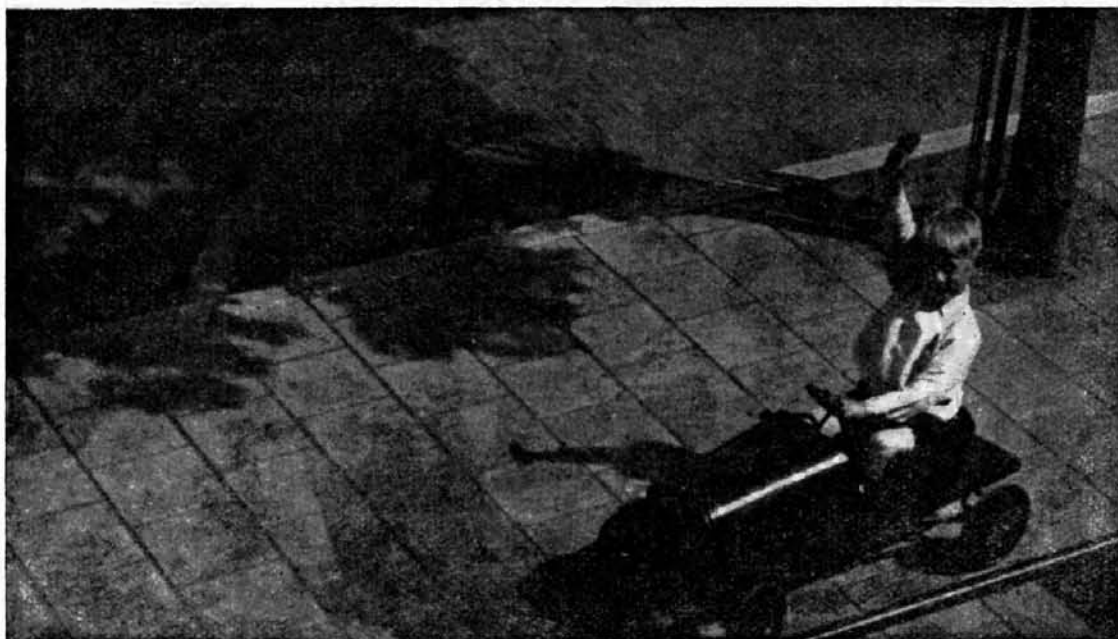
D.

A. N. P.

's Morgens, 's middags,
['s avonds.
Goede morgen, dames, heren.
Nieuwsberichten A.N.P.
Publicatie is verboden.
Daar begint de dag dan mee.
Zoveel schepen naar de
[kelder,
Zoveel vliegers weer
[omlaag,
Zoveel doden en gewonden.
't Is weer welletjes,
[vandaag.
Goede middag, dames,
[heren....
O, het is nog maar 't begin.
Stefani verneemt in Rome..
Havas.... Reuter.... vul
[maar in.

De vulkaan is weer
[gebarsten,
't Vuurtje wordt weer flink
[gestookt.
'k Houd m'n hart vast als die
[hele
Heksenketel overkookt.
Goede avond, dames, heren.
Laatste nieuws van 't A.N.P.
Voor we ons ter ruste leggen
Nog een portie oorlogswee.
'k Walg van al die
[niewsberichten.
'k Luister er niet langer naar,
Maar, nog vóór het morgen
[nacht slaat,
Zit ik bij m'n Erres klaar.

(DE INDUSTRIEELE GIDS.)

Fotografie voor beginners

Wat in vroeger eeuwen alleen de kunstenaars in beeld konden brengen, n.l. dat, wat het menschelijk oog waarnam, vastleggen door middel van teekenen of schilderen, is thans voor een ieder van ons mogelijk, zonder dat wij teekentalent bezitten of hiervoor veel geld behoeven te besteden. Natuurlijk is het te begrijpen, dat iemand, die behoorlijk naar de natuur kan schetsen, in de fotografie een stap vooruit is t.o.v. diegenen, die voor teekenen niets voelen.

Het merkwaardige is nu, dat ieder van ons in staat is een foto te vervaardigen, dus elkeen kan, evenals de kunstenaar uit vroeger eeuwen, alles, wat ons oog boeit, in beeld brengen. Niemand zal kunnen zeggen, dat de kosten van het fototoestel zóó hoog zijn, dat dit een beletsel vormt voor de aanschaffing.

Het is vanzelfsprekend, dat met een der modernste foto-apparaten de eindresultaten over het algemeen gunstiger zijn t.o.v. de meest eenvoudige, de z.g. box-camera's, die als lens een soort brillenglaasje hebben. Dit wil echter niet zeggen, dat met een „box” geen goede foto's te maken zijn.¹⁾ Doordat de

lensopening van de box doorgaans nogal klein is, worden toch scherpe foto's verkregen.

Denk niet, dat iedere bezitter van een betere kleinbeeldcamera er uithaalt wat er uit te halen is, want er zijn maar al te veel amateurs, die met hun kleinbeeldcamera's niet veel beter fotografeeren dan een geroutineerde „boxer”.

Laten we veronderstellen; u hebt een boxcamera aangeschaft en wilt gaan fotografeeren. Uw fotograaf raadt u een bepaald soort film aan en gaat deze in uw apparaat plaatsen. Overtuig u, hoe dit geschiedt, want velen onder u laten de fotograaf alles doen, zodat u, wanneer u b.v. op reis bent, en een nieuwe rolfilm nodig hebt, deze niet kunt aanbrengen. Doe het dus zelf! Wanneer u een bepaalde filmsoort hebt geprobeerd, ga dan niet meer over naar een ander merk. Laat u a.u.b. niet verleiden een overjarige film aan te schaffen, want de resultaten zijn meestal bedroevend. U wilt immers een goede foto maken? Neem dan ook goed materiaal!

De film bevindt zich nu dus in ons apparaat en wij gaan naar buiten. Het eerste, wat iedere be-

¹⁾ De foto aan de kop van dit artikel bewijst het tegendeel.

ginneling doet, is zijn geheele familie fotografeeren. *Let op*, dat u uw boxje goed waterpas houdt en plaats de figuren a.u.b. niet stijf tegen elkaar, maar tracht hen een ongedwongen houding te geven en laat ze niet recht in de lens kijken. Het beste is, om even attentie te vragen, zoodat iedereen rustig blijft staan. (Fotograaf zon in de rug.)

Laat uw slachtoffers niet te lang staan, want een opname van een gezelschap met lange gezichten is geen prettige herinnering.

Het is ook mogelijk met een box-camera wandelende personen te fotografeeren, hetgeen ook een levendig beeld geeft (geen snelwandelaars!). Noteer iedere opname, aangezien een dubbele opname wel mysterieus kan zijn, doch geen blijk geeft van volledige concentratie. Tijdopnamen zijn des avonds mogelijk, b.v. in de huiskamer. Waak er echter voor, dat uw toestel niet op een wiebelende tafel of bevend statief is geplaatst. Blijf rustig en laat het licht inwerken, nadat u de situatie hebt waargenomen en zorg vooral voor compositie. Tracht de stemming weer te geven die zich aan uw oog voordoet, maar loop niet heen en weer, zoodat de planken in de vloer meelopen!

Feestverlichtingen fotografeeren gaat eveneens heel goed, maar denk er aan: tijdopname op statief.

Het is mij meermalen opgevalen, dat men hiervan momentopnamen maakte, of een paar seconden met het boxje in de hand stond te belichten. Laat u hiertoe niet verleiden, aangezien dit totaal verkeerd is. En tenslotte ga bij illuminatie aan het water nooit op een wiebelende schuit staan!

MEESTERS.

„Bezint eer gij begint”

Hoewel de in het artikeltje „Mijnheer Klaassen” in de „V.D.H.-omroep” van December 1939 bedoelde schoen mij in het geheel niet paste, heb ik toch gemeend haar aan te moeten trekken. Ik zou echter op genoemd artikeltje gaarne eenige commentaar willen geven.

In de allereerste plaats zou ik den geachten schrijver v. B. erop attent willen maken, dat onze omroeper Herman op 23 November l.l. om 10.42 uur zijn microfoon niet een: „Mijnheer Klaassen”, doch een: „Mijnheer Jan Klaassen” toevertrouwde.

Vervolgens zegt de schrijver, dat ik mij, sinds mijn chef voor militaire dienst was weggeroepen, „mijnheer” gevoelde. Hoe iemand tot zo’n bewering kan komen, is mij een raadsel. De Heer v. B. zal toch zelf ook wel weten, dat men zich moeilijk „mijnheer” kan gevoelen, als men het *niet* is.

Dat ik onzen omroeper zou hebben verzocht mij als zodanig bij de microfoon te introduceren, is mij *niets* van bekend. Ik moet deze bewering dan ook ten stelligste tegenspreken. Wél heb ik hem herhaalde malen verzocht mij als „Klaassen” om te roepen.

En over mijn lange broek gesproken, geachte Hr. v. B., kleine jongens worden ook groot, en U behoeft er heus niet jaloers op te worden, want zij zou U hoogst waarschijnlijk toch te kort zijn.

(slot op pag. 17)

In elk mens leeft een voortdurend verlangen naar geluk. Echter, het geluksideaal is van niemand hetzelfde.

De één denkt gelukkig te zijn met meer bezit, de ander met meer macht, weer een andere met meer liefde.

Het is een feit, dat slechts weinigen er in slagen hun ideaal te verwezenlijken. Daar moet een reden voor zijn. En die is er dan ook wel degelijk.

Het grote Geheim van welslagen en Geluk zit verborgen achter een klein woord, dat echter slechts door enkelen begrepen wordt. Dit woord is „dienst”.

Mannen en vrouwen, die zich boven het alledaagse willen verheffen, moeten allereerst een ideaal bezitten, waarin het betonen van dienst aan anderen de hoofdzak is.

Is het niet één der grondslagen van onze Christelijke Beschaving, dat „hij die de grootste wil zijn, de dienaar moet zijn van allen”?

Bedenk bovendien, dat ge nooit een beloning kunt verwachten, tenzij ge eerst iets gegeven hebt. Ook niet als ge met de handen in de schoot blijft zitten en het onnodig vindt u in te spannen.

Ge zijt nu eenmaal op aarde en ge staat zéér zeker op de plaats die ge krachtens uw ontwikkeling en uw mate van dienst-betoon aan anderen veroverd hebt.

Als ge uw dagelijkse taak — die begint als ge des morgens wakker wordt en eindigt als ge 's avonds in slaap valt — aanvangt met een ontevreden gemoed, dan zult ge zéér weinig bereiken. Doch wanneer ge iedere dag, die komt, begroet als een nieuwe gelegenheid om uw medemens te kunnen helpen, dan bouwt ge onbewust een ideaal in u op, dat u vrij zal maken van uw somberheid, uw pessimisme.

Het zal dan nodig zijn uw dagtaak te leren zien als iets hogers dan een noodzakelijke kwade gelegenheid om het geld te verdienen dat u nodig hebt om te leven,

uw huishuur, uw kleding te betalen en uw genoegens te bekostigen.

De ganze Schepping is onderworpen aan bepaalde wetten en ook de mens is aan die wetten gebonden.

Ge kunt meewerken, doch ook tegenwerken. In dit laatste geval roeit ge tegen de stroom op en dit moeilijke werk is dan de oorzaak dat zovelen het opgeven alvorens

„Geluk
verborg
achter
klein wo

E IN HET LEVEN

grip. Tracht het steeds beter te doen. Noem uw werk nooit minderwaardig, doch tracht al uw talenten en uw gevoel er in te leggen. Als ge liefde voor uw werk hebt, zult ge er steeds naar verlangen te kunnen arbeiden en zult ge dankbaar zijn te *mogen* werken in dienst der gemeenschap.

En hier hebben we ineens het juiste woord te pakken, dienst aan de Gemeenschap.

Doordring u van het feit dat uw werk belangrijk is. Dat uw ogenschijnlijke onbelangrijke taak een schakel is in de ketting die het mensdom naar hoger leven trekt.

Vindt ge het bouwen aan een radio-apparaat zo onbelangrijk?

Weet, dat ge met uw arbeid muziek brengt in de kamers van zieken, van zwakken en van hen die moe van het dagelijks werk, verpozing behoeven.

Ge bouwt geen stofzuiger, doch ge helpt de huisvrouw haar dagtaak verlichten.

Leert de weldaad kennen van te *mogen* bouwen.

Waarom is de musicus, die met de hulp van zijn instrument en z'n muziekblad prachtige melodiën tevoorschijn tovert, belangrijker dan bijvoorbeeld een stempelmaker die met z'n fijne gereedschap en zijn, voor anderen soms onbegrijpelijke, tekeningen, een prachtige stempel bouwt?

Ieder in z'n vak. Ieder op z'n eigen plaats.

De corveeër, die de vloer veegt, waarvoor uiteraard geen bijzondere opleiding of kennis nodig is, bewijst niettemin dienst aan de Gemeenschap door de werkgelegenheden voor anderen fris en helder te houden.

Doe de dingen zo goed, dat men er nooit aan denkt ze door een ander te laten doen, tenzij men u nodig heeft voor hoger werk.

Ban twijfel en vrees uit. Denk nooit aan mislukking.

Zo leert ge het Grote Geheim kennen van de waarachtige Kunst van het Leven. Nu is elk ideaal bereikbaar.

Ge zijt Levenskunstenaar geworden.

ze iets bereikt hebben.

Ontevredenheid en norsheid is het gevolg en men begaat meestal de fout de oorzaak bij anderen te zoeken in plaats van bij zichzelf.

Wanneer ge echter tot de erkenning komt, dat alle mogelijkheden *vóór* uzelf in uzelf besloten liggen, begin dan direct van binnenuit aan de verwezenlijking van uw ideaal te werken.

Doe uw taak met liefde en be-

elk zit
bergen
ter een
woord"

DE

KERSTENGEL

door MIA VROOM

De Kerstengel was de eerste, die de voetstappen op de trap hoorde aankomen en de andere versierselen erop attent maakte. Het waren twee paar voetstappen, de eerste trippelend en jong, daarachter zware, vermoeide. De zolderdeur ging open en het licht werd aangedraaid. Zij konden niets zien, want de deksel van de doos was goed dicht. Er volgde wat gestommel, zij werden opgepakt en ergens anders neergezet, onzacht; de klokjes tinkelden een zwak protest. Een stem, die ongetwijfeld bij de moede voetstappen hoorde, bromde iets onverstaanbaars en zuchtte. Toen voelden de versierselen een koude luchtstroom, een kleine hand haalde voorzichtig hun vloei-papieren dek weg en: „Hè moeder, neem nou een kerstboom,” klonk een vleierende kinderstem. Toen zij het antwoord hoorden, hielden de kerstartikelen hun adem in van verbaasde verontwaardiging: „Nee, kind, wij doen niet aan Kerstmis, het is er geen tijd voor. . . Kom, ik heb gevonden wat ik zocht, we gaan naar beneden”. Floep, licht uit, deur dicht. Nu klonken ook de jonge voetstappen niet zoo vroolijk meer.

De ronde- en de deukballen stootten elkaar aan en het glazen parkietenstaartje trilde na van emotie. Wie had ooit zooiets gehoord! Met Kerstmis geen tijd voor een kerstboom! De slingers kronkelden zich van misnoegen. Hadden zij daarvoor nu allemaal sinds dagen in spanning liggen wachten? Was het al niet erg genoeg om een heel jaar al je glans en schittering te moeten verbergen op een stoffigen zolder en mochten zij nu zelfs die paar dagen van licht en vroolijkheid ook

al niet meer tot leven komen?

„Hoe kunnen wij den Kerstnacht inluiden, hier in deze saaie doos?” vroegen de klokjes. „Zonder ons kan geen enkele wijze den weg vinden,” pinkelden de sterren. „Wij willen ons uitleven!” riepen de kaarsjes in vurig verlangen. „Had ze die doos maar weer dichtgedaan,” bromde de kerstman in zijn witte baard. Hij was al oud en van tocht kreeg hij rheumatiek. „Ssst,” zei de kerstengel, „niet zoo ontevreden, ssst.” Op haar lieflijk geluid zwegen allen. Zij was de mooiste en de voornaamste en zweefde ieder jaar hoog boven hen in de top van den boom. „Misschien komt alles nog terecht,” vervolgde zij. „Die vrouw zal haar dochttertje toch geen verdriet willen doen,” en zij glimlachte zoet, met gesloten oogen, vol wijsheid.

De Kerstengel kreeg gelijk. Het is niet zoo gemakkelijk voor een moeder om „neen” te zeggen tegen een kind, dat erg graag iets wil, zelfs in tijden als deze. En zoo werden zij dus toch naar beneden gehaald. Het was een eenvoudige kamer, waar zij in terecht kwamen en zij voelden dat de juiste kerststemming nog ontbrak, maar op een verveloos tafeltje in den hoek stond een boompje met wijduitgespreide, geurige takken op hen te wachten en dat maakte alles goed. Het kleine meisje, dat verrukt door de kamer sprong, aan één stuk door babbellend, pakte met streelende vingers de brooze, kleurige pracht uit. Eén voor één gaf zij de artikelen over in een paar groote, grove handen, die ze wonderlijk zacht en voorzichtig aanvatten en bevestigden aan de groene twijgen. Af en toe bekeek de man op een afstandje met schuingehouden

hoofd de vorderingen van zijn werk, dan verschikte hij een slinger of plaatste een ster in een donker hoekje. En hij was er zeker wel tevreden over, want nu begon hij een deuntje te fluiten, niet heelemaal zuiver, maar toch erg mooi, omdat het zoo vergenoegd klonk. En het meisje zong nu en dan een regeltje mee, iets over herders en een engelenkoor. Ja, langzamerhand begon het er op te lijken, dat vonden de versierselen ook.

Maar tegen den avond van den volgenden dag werd het pas heelemaal „echt”. De kaarsjes werden ontstoken en in het flakkerende licht van die kleine vlammetjes was het, alsof al het moois aan den kerstboom begon te leven. Maar zij deden nog meer. Zij tooverden een glans van voldoening op het moede gezicht van de vrouw, zij legden een schijnsel van tevredenheid op het stroeve gelaat van den man en zij weerkaatsten hun straling in de oogen van het kind. De kleurige ballen bloosden van plezier, de klokjes tinkelden zilveren geluidjes, het kerstmannetje voelde zich behaaglijk in de warmte, de wiegende vogeltjes met hun trillende staartjes schenen elk oogenblik hun lofzangen te zullen aanheffen. En de engel? Die zweefde in al haar stralende blankheid boven hen allen in de top van den boom en glimlachte zoet.

Nu was het de avond van den laatsten Kerstdag. Morgen zou de dagelijksche sleur weer beginnen; de versierselen zouden weer spoedig worden weggeborgen op zolder en met hen de kerststemming en de vredige kerstgedachten. Tot het volgend jaar. De man was een beetje onrustig. Hij ijsbeerde door de kamer, geeuwde, keek naar buiten en rekte zich eens uit. De vrouw had het druk. Als ze alleen was in de keuken, mompelde ze, dat het haast niet te doen was, drie Zondagen achter elkaar. Alleen het kind. Zij kon er niet genoeg van krijgen. Met de handjes op den rug placht zij naar den boom

te staan kijken, minuten lang, vooral naar de kerstengel. Die vond zij het aller allermooist. En toen later op den avond het afhaken van den boom ter sprake kwam, bedelde zij om de kerstengel te mogen houden, hier beneden, die was toch te lief voor den zolder. En of zij haar nu vast hebben mocht, dan zou ze haar aan de lamp hangen.

De vader, die met een krant over zijn gezicht in een makkelijke stoel had liggen dutten, bromde wat en gaf haar, schouderophalend, haar zin. Als het kind daar nu gelukkig mee was....

Maar toen zij haar schat met bevende vingers aan de lamp wilde bevestigen, viel de engel op tafel en brak. Haar glanzende vleugels zou zij nooit meer kunnen gebruiken en een barst misvormde het glimlachende gezichtje. De boom in den hoek versomberde gansch. De kaarsjes weenden warme wasdruppels en doofden, de een na den ander. De sterren verbleekten en de ballen verloren hun glans. Slap hingen de slingers. De Kerstman had zich afgewend, want dat kon hij niet aanzien.

De ouders probeerden hun kind te troosten: „Kom, zoo erg is het niet. Het was maar een poppetje....” Maar het kind huilde hartstochtelijk om haar verloren kerstengel, die veel meer voor haar beteekende dan een poppetje. Zij wist niet hoe het kwam, zij was er toch zóó voorzichtig mee geweest.

Zij was ook nog te jong om te kunnen beseffen, hoè moeilijk, ja bijna onmogelijk het is, om de kerstengel, evenals de kerststemming, in het gewone alledagsleven ongeschonden te bewaren....

VAN DE SOLDATEN

Hoe wij St. Nicolaas vierden

Het feest, waar zelfs in dezen benauwendsten tijd een ieder ten volle in opgaat, omdat het zoo vertrouwd maakt met al het veilig-onbezorgde van onze kinderjaren, het feest van den vijftien-December, hebben wij gevierd, een echt Hollandsch feest....

De mannen van het 24e regiment infanterie, ergens in een plaats in Nederland, gaven blijk den sfeer van den ouden St. Nicolaas nog wonderwel aan te voelen. De stemming was er van het moment, dat als ouverture het „Zie de maan schijnt door de boomen“ bevestigd werd ingezet door een vijfhonderd bange stemmetjes en is er gebleven tot het allerlaatste oogenblik, toen een geraffineerde plât du jour in den vorm van Rats-Kuch-en-Boonen“ als finale sentimentale het feest besloot.

Aan deze bruisende stemming was niet slechts de entrée joyeuse van den ouden Sint debet. Want ofschoon diens optreden, zoo in dit verband oneerbiediglijk van „op-treden“ mag worden gesproken, het hoogtepunt van den avond vormde, ofschoon de meest dreunende lach-salvo's tijdens zijn reprimandes weerklonken, waarbij niemand, zelfs de gestrenge vader van de Compagnie gespaard

werd, de omlijsting van deze hoofdschotel i.c. de kwistig gestrooide pepernoten — was zeer zeker de moeite waard.

Kosten nog moeite waren gespaard. Op een geheel zelf vervaardigd tooneel, stijlvol gedecoreerd volgens het soldatenleven aangenomen begrip van aankleeden, werd een vroolijk programma van zang, muziek en eenige aardige voordrachten dezen avond doorworsteld.

Hieruit kunt gij, werkende van der Heemers, zien, hoe de gemobiliseerden van der Heemers hun feestavonden doorbrengen, daar zij van hun familie en kennissen zijn afgesloten.

M. F. COLPA,
2-II-24 R.I. Brigade B,
Veldleger.

ALS JE ZE
UITLEENT.
KRIJG JE ZE
TOCH OÖK
NIET TERUG!

STUUR ZE DAN
LIEVER AAN
O EN O
VOOR DE
SOLDATEN !!

IEDERE BOEK-
HANDELAAR
NEEMT ZE IN
ONTVANGST-

Een bijzondere Kerstprijsvraag

Deze prijsvraag ziet er eenvoudig uit, maar dit is schijn! Gevraagd wordt: Hoeveel katten komen er totaal op deze tekening voor? Onder de inzenders van het juiste aantal wordt een fraaie kat of kater (kamerzindelijk) verloot. De tellingen moeten vóór 15 Jan. 1940 ingezonden worden aan het Secretariaat der Directie. Op het couvert vermelden „Kattenprijsvraag“. Tevens opgeven of men bij winnen dezer prijsvraag een kat of kater wenscht te ontvangen. Oplossingen „buiten mededinging“ worden niet op prijs gesteld.

INDISCHE HERINNERINGEN

De Kali

Langs de kleine *dessa*¹⁾, waar maar weinig mensen woonden, stroomde de kali, die door hen aanbeden werd als een heilige Godheid.

De *kali*²⁾ had dan ook iets heel persoonlijks voor diegenen, die hun hele leven aan zijn oevers gewoond hadden.

's Nachts, wanneer de sterren als kleine kaarsjes flikkerden om de donkere aarde een beetje te verlichten, dan kabbelde hij tevreden tussen zijn oevers. De glans der sterren ving hij op en kaatste die terug.

Zacht zong hij zijn wiegeliedjes, als een Moeder, die haar zieke kind in slaap zingt; soms lokkend, alsof hij je riep om in zijn nabijheid te komen luisteren en soms oneindig teer, als de liefde van een Moeder.

De mensen in de *dessa* zeiden tot elkander: „Hoort! de kali is tevreden. Hij zingt ons zijn lied. Laten wij met Hem zingen.” En in volkomen harmonie met het geruis van het water klonken de heldere *gamelan*-tonen³⁾ door de stille nacht: men was tevreden en gelukkig....

's Morgens, als de zon haar rood en goud als grote schatten in de schoot van de kali wierp, die ze met zacht kabbelend lachje ontving, dan kwamen de vrouwen en baadden en wasten vrolijk in het water. Zij plasten en lachten en riepen elkander toe: „Hoort! de kali is blij met ons. Ziet, hoe kwistig Hij het goud der zon ten toon spreidt”.

En de kali stroomde verder onder erebogen van bamboebossen, langs vruchtbare *sawah's*⁴⁾ en kale vlakten, de grote zee tegemoet....

Maar niet altijd was de kali zo vreedzaam. Soms kon hij razen en bulderen als een grote woedende reus. Hij gooide zijn golven hoog de lucht in. Het schuim spatte uit-

een in duizenden glanzende parels; kostbaarder edelgesteenten, dan mensen bezitten.

In razende snelheid stroomde hij voort en beukte met grote woede tegen de stenen, die in zijn weg stonden.

Huiverend en angstig kropen de *dessa*-lieden bij elkander en fluisterden „Hoor de Kali vertoornd zijn. Wij hebben Hem zeker mishaagd”.

Als een beaming klonk het bulderende antwoord van de kali.

Alles in de natuur scheen bang voor zijn woede en kracht. Alles was roerloos en stil. De hemel had een dikke deken van zware donkere wolken over zich heen getrokken en alle sterrekaarsjes waren uitgegaan van schrik.

De volgende dag, in het grijskoude morgenlicht, scheen de kali iets gekalmeerd, schoon zijn golven nog hoog opzweepten, alsof ze voortgedreven werden door een grote zweep.

Nu durfden de vrouwen hem niet te naderen. Zij hielden haar kinderen angstig bij zich. Als de kali boos was, eiste hij offers en met bang ontzag werden zijn oevers dan gemedend.

De bamboebomen stonden nog dieper gebogen, als onderdanen, sidderend voor hun vorst; de *padihalmen*⁵⁾ durfden hun morgenroet aan de kali niet te brengen en stonden roerloos stil, tot hij weer bedaard zou zijn.

En als hij uitgewoed was en kalm als voorheen zijn lokkend lied zong, was de angst geweken en als kinderen, die pas een standje hebben gehad, dat al weer vergeten is, kwamen de *dessa*-bewoners weer terug naar de kali, spelend en plassend in zijn schoot.

En glimlachend vlood de kali verder, wetend zijn macht over deze eenvoudige mensen....

v. O.

1) Indisch dorp.

2) Rivier.

3) Inheems orkest.

4) Rijstveld.

5) Rijsthalm.

Spaarfonds Reglement

Van verschillende zijden bereikte ons het verzoek om in de V.D.H.-omroep maandelijks een paar artikelen op te nemen van het spaarfonds-reglement.

Hoewel wij zeer goed begrijpen, dat velen uwer eens nader kennis willen maken met het wezen van deze instelling, lijkt ons het bovenstaande toch niet de meest geschikte weg daartoe.

De Heer van der Linden echter, met wie wij dat besproken hebben, is bereid om aan de belangstellenden een exemplaar van het reglement uit te lenen voor de tijd van één week, opdat men dit thuis rustig kan doorlezen.

Uw aanvragen gelieve u rechtstreeks tot genoemde Heer te richten.

(Slot van pag. 9)

„Bezint eer gij begint”

Wat het wachten betreft, als ik word omgeroepen: U beweert zelf dat ik mijn afdeeling zelfstandig moet waarnemen. Ik kan dus, hoe graag ik ook zou willen, niet alles tegelijk doen. Het kan dan ook heel goed voorkomen, dat ik op zo'n ogenblik in gesprek of aan het telefoneren ben, zodat ik wel even op mij moet laten wachten.

Tenslotte, geachte schrijver, wend U zich, als U wéér een artikeltje in de „VDH-omroep” wilt schrijven, voor inlichtingen tot betrouwbare personen.

„MIJNHEER JAN KLAASSEN”.

(Discussie gesloten)

redactie V.D.H. omroep.)

In Memoria

Vrijdag 15 December ontvingen wij de tijding, dat de heer G. J. H. Menge, in militaire dienst, bij een motorongeluk om het leven gekomen is.

Velen op kantoor, die hem Maandag nog in zijn uniform van opperwachtmeester bij de cavalerie in ons gebouw zagen rondlopen, konden zich de werkelijkheid van deze droeve tijding niet indenken.

Ondenikbaar dat dit jonge leven — Menge was pas 33 jaar, zo plotseling is afgesneden.

Hoewel bij het uitbreken van de mobilisatie Menge pas één maand op de afdeling Secretariaat van ons kantoor werkzaam was, hebben toch vele mensen hem in deze korte tijd leren kennen en.... waarderen. Leren kennen en waarderen zijn rustige wijze van omgang met anderen, zijn tevreden karakter, de keurige wijze en de nauwgezetheid, waarmee hij alles wat hij deed, verrichtte.

Zijn blijdschap over het feit, dat hij eindelijk weer vast werk had gevonden en bovenal de genegenheid voor zijn gezin, voor zijn vrouw, zijn kinderen, zijn jongste van 1½ jaar, de lieveling van allemaal.

Zijn leven was kort, maar iedereen die met hem in aanraking kwam werd getroffen door zijn eenvoudige en sterke liefde voor zijn gezin. Zo zal hij altijd in onze herinnering blijven.

OMROEP PUZZLE No. 3

Onderstaande groep puzzle's is samengesteld door den heer Verzijl. Voor de juiste oplossing wordt door de Directie wederom een fraai kunstvoorwerp beschikbaar gesteld. Bij meerdere goede oplossingen beslist het lot. Oplossingen vóór 15 Januari inzenden aan het Secretariaat der Directie. Op de envelop v. d. H. omroep-puzzle schrijven. Vergeet niet uw naam op de oplossing te zetten. Niet op de envelop.

A.

Door de volgende lettergrepen zodanig te rangschikken, dat verticaal woorden van de volgende betekenis ontstaan, vindt men bij goede oplossing op de bovenste en onderste horizontale rij een bekende fabriek en een bekend product.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
V	A	N	D	E	R	H	E	E	M
R	K	E	E	R	O	A	L	S	E
E	K	D	R	E	K	L	A	S	D
D	E	E	D	I	E	M	N	A	I
E	R	R	E	S	R	A	D	I	O

1. Iets, waarnaar wij vooral tegenwoordig erg verlangen.
2. Bouwland.
3. Naar beneden.
4. Rangtelwoord.
5. Eens.
6. Gebruiker van tabak.
7. Spel.
8. Soort hert.
9. Letterkundige proeve van bekwaamheid.
10. In het midden.

ak — de — de — der — der — di — e — e — es — hal — ker — ker —
land — ma — me — ne — o — reis — ro — sai — vie —.

B.

Uit de hierna volgende lettergrepen woorden van onderstaande betekenis vormen. Op de eerste en derde rij, gelezen van boven naar beneden, vindt men dan, bij juiste oplossing, een bekend gezegde.

1. *edelman* ridder.
2. *veedery* scheepvaartonderneming.
3. zich aangenaam voordoen.
4. zeker.
5. soort jam.
6. *hardappel* dagelijks voedsel.
7. handhaver van de orde.
8. extra fonds.

a — aard — ap — de — de — del — e — gent — in — la — lig — man —
mar — me — mend — ne — pel — re — ree — rij — ser — stel — ve —.

C.

De navolgende letters zodanig te rangschikken, dat zowel horizontaal als verticaal dezelfde woorden ontstaan van de volgende betekenis:

1. Bekend merk.
2. Oxydatie van ijzer.
3. Opbrengst van kapitaal.
4. Bewaker van de fabriek.
5. Inhoudsmaat.

Beschikbaar zijn de volgende letters: 9 letters e

1 " n
1 " o
6 " r
4 " s
4 " t

	1	2	3	4	5
1	E	R	R	E	S
2	R	O	E	S	T
3	R	E	N	T	E
4	E	S	T	E	R
5	S	T	E	R	E

Oplossing V.D.H. Puzzle No. 2

- Horizontaal.
1. radiotoestellen.
 10. mis.
 11. dokter.
 14. letsel.
 16. turen.
 18. telen.
 19. oker.
 20. kasan.
 22. maat.
 23. edict of edikt.
 24. pa.
 25. afst.
 26. nette.
 27. eden.
 29. dame.
 31. geluk.
 36. amor.
 39. as.
 40. ellie.
 41. ma.
 42. ligt.

43. le.
44. enig.
45. neon.
48. pond.
50. raalte.
51. fataal.
52. te.
53. mis.
54. nationaliteiten.

- Verticaal.
1. radiohandelaren.
 2. dokters.
 3. oder.
 4. om.
 5. eik.
 6. s.s.
 7. egel.
 8. lasnaad.
 9. nalaten.
 12. turntoestel.
 13. reken.

15. temperament.
17. nade.
18. tact of takt.
21. zit.
28. edo.
30. magnaat.
31. geeneen.
32. el.
33. ll.
34. uil.
35. keep fit.
37. mandaat.
38. regelen.
46. otto.
47. te (hier kan echter elk voorzetsel van twee letters dienen, omdat er geen „kruis“-woord is. B.v.: om, op, in, bij)
49. oase.
53. mi.

De prijs werd bij loting toegekend aan Mej. E. L. C. Janssen, Afd. Codering, de troostprijs aan den Heer H. C. van Mèggelen, wikkelaafdeling. Prijzen afhaken in de Directiekamer.

